

Het verhaal van Heerenveen

Gidsenteam

Stichting Historie Heerenveen

Wanneer je op dinsdagmorgen door de gangen van de Heerenveense School aan de Minckelersstraat 11 in Heerenveen loopt, komen de geluiden van pruttelende koffie en gezellig keuvelende mensen je al snel tegemoet. Iedere dinsdag om tien uur komen de vrijwilligers van stichting Historie Heerenveen hier bij elkaar in de Veenkamer van het gebouw. Onder hen zijn zeven 'stadsgidsen' die regelmatig rondleidingen verzorgen.

De Veenkamer van stichting Historie Heerenveen bevindt zich net als het Museum Heerenveen in het gebouw van de vroegere Ernst van Haren-mavo, de oude mulo. Het gebouw werd al gauw na de vestiging van het museum 'de Heerenveense School' genoemd, als knipoog naar de bouwkunststroming 'Amsterdamsche school'. In eerste instantie was de stichting Historie Heerenveen onderdeel van de Vrienden van het Museum, maar is er nu bestuurlijk onafhankelijk van. Waar het museum zich vooral op kunst en exposities richt, richt de stichting zich vooral op de geschiedenis van Heerenveen. Dat de stichting haar eigen Veenkamer heeft in de Heerenveense School sluit naadloos aan bij de rijke geschiedenis van Heerenveen. De stichting heeft 35 vaste vrijwilligers en een kleine 500 donateurs. De stichting beheert een eigen website en geeft vier maal per jaar het magazine 'Veenbrief' uit, met artikelen over monumentale panden, opvallende gebeurtenissen en markante personen. Regelmatig komen er bezoekers naar de Veenkamer voor een vraag over een voorouder, gebouw of historische gebeurtenis. De Veenkamer is behalve elke dinsdagmorgen ook geopend op iedere laatste zaterdag van de maand.

Rondleidingen door Heerenveen en Oranjewoud
De stadsgidsen van stichting Historie Heerenveen geven regelmatig rondleidingen, niet alleen door Heerenveen, maar ook door Oranjewoud. De laatste jaren is er steeds meer vraag naar rondleidingen op maat, weten de vrijwilligers. Vaak door bedrijven en verenigingen, maar ook steeds meer door familiegroepen, ook van buiten Heerenveen.

Gidsenteam in de Veenkamer v.l.n.r.: Alie van Dijk, Petra Bakker, Itty Schouten, Yme Waterlander, Martha Brouwer en Jochem Liemburg. Op de foto ontbreken Reg Lenes, Anne v.d. Laan en Gerard van der Werf.

Alie van Dijk is een van de zeven stadsgidsen. Alie gidst alweer tien jaar mensen door het centrum van Heerenveen en ook is zij gids in het fraaie Crackstate. "Geschiedenis is altijd al een hobby van mij geweest", vertelt Alie van Dijk. "Dat is al begonnen op de lagere school met een meester die prachtige geschiedenisverhalen vertelde. Ook mijn ouders interesseerden zich voor geschiedenis. Nadat ik met de VUT ging kwam ik door de toenmalige voorzitter, Jo Geveke, in contact met de Werkgroep Oud-Heerenveen (de voorloper van Stichting Historie Heerenveen - red.). En omdat ook ik graag verhalen vertel was het logisch dat ik het gidsenteam zou gaan versterken. Wat er allemaal nog te zien is in Heerenveen, is meer dan zelfs de echte Heerenveners denken. Wij zijn geen oude stad met stadsmuren en poorten, maar wij zijn groot geworden door de turfwinning. Natuurlijk is er in Heerenveen sloop geweest, denk aan de watertoren, het postkantoor en de Kruiskerk, maar er is nog genoeg te zien en te vertellen over Heerenveens verleden. Ik geef rondleidingen door het centrum en vaak staat er dan een gebouw centraal zoals 'het Grote Huis' van Kuiper verzekeringen, Crackstate of Huize Voormeer. Prachtige gebouwen met elk hun eigen verhaal. Maar weinig mensen weten dat er bij Crackstate een monumentje staat wat herinnert aan de gevangenis die daar stond. Of hoe oud onze doopsgezinde kerk is. Of hoe Heerenveen eigenlijk is ontstaan."

Meneer pastoor vertelt over de katholieke kerk

"Wat ik altijd heel mooi vind is dat je verhalen hoort van vaak oudere mensen. Zij vertellen dingen die ik echt niet wist. Ik liep eens met een groep oudere bewoners van Mariënbosch door Heerenveen. Een meneer in een rolstoel kon mij bij de katholieke kerk een prachtig verhaal vertellen over de bouw van de kerk rond 1934. Hij had daar namelijk zelf aan meegewerkt. Bij diezelfde katholieke kerk stond ik aan een aantal dames iets te vertellen. Komt pastoor Tjepkema er aan; hij doet de kerk open en vertelt zelf heel trots over de geschiedenis van deze kerk.

Met Open Monumentendag zat ik de afgelopen twee jaar in het oude Heremastate aan de Marktweg. Heremastate is ooit gebouwd

door de Van Bienema's, maar uiteindelijk ook in gebruik geweest als bejaardenhuis en als kleuterschool. En dan ook als 'de soos' voor jongeren in de kelder. Er komen dan mensen die er nog gewerkt hebben of naar de soos zijn geweest. Prachtige verhalen hoor je dan. Mensen van buiten Heerenveen zijn altijd verrast door het verhaal van Heerenveen. En echte Heerenveners moeten erkennen dat Heerenveen een geschiedenis heeft die ze niet wisten en dat er nog meer mooie gebouwen in Heerenveen zijn dan dat ze altijd gedacht hadden."

Team rondleiders

Naast Alie van Dijk beschikt stichting Historie Heerenveen over nog zes gidsen en rondleiders. Reg Lenes, geboren in het Van Helomahuis aan het Van Harenspad (nu een deel van Museum Heerenveen) weet prachtig te vertellen en is ook gids in Oranjewoud. Gerard van der Werf is Oranjewoudkenner bij uitstek en ook medebedenker van de zogenaamde 'struikelstenen' of 'stroffelstiennen' in Heerenveen. Martha Brouwer is gids in Heerenveen en werkt ook als trouwambtenaar in Crackstate. Yme Waterlander is een echte Heerenveners en gids in Heerenveen. Jochem Liemburg is sinds kort gids voor met name Oranjewoud. Anne van der Laan is gids in Heerenveen en in Crackstate. Itty Schouten is coördinator en contactpersoon voor de rondleidingen. Petra Bakker zorgt voor de publiciteit op de website.

Voor de eerstvolgende rondleidingen kan men terecht op de website van Stichting Historie Heerenveen of men kan een e-mail sturen naar rondleidingen@historieheerenveen.nl.

Prijsvraag

Voor de lezers van GrootHeerenveen heeft de Stichting Historie Heerenveen een leuke prijsvraag bedacht. Bijgaande foto komt uit 1915. Heeft u enig idee welke straat

dit is of was? Antwoorden kan men sturen naar Stichting Historie Heerenveen (Minckelersstraat 11, 8442 CH Heerenveen) of per e-mail naar: secretaris@historieheerenveen.nl. Onder de goede oplossingen verloten we een exemplaar van het fraaie boek 'De Julia Jan Wouters Stichting te Oudeschoot'.

1915: welke straat in Heerenveen is of was dit?